

AVRUPA JANDARMA KUVVETİ (AJK) (European Gendarmerie Force – EGF / EUROGENDFOR)

1. AMACI VE KURULUŞU:

Avrupa Birliği (AB), 1993 Maastricht Antlaşması (ABA–Avrupa Birliği Antlaşması) sonrasında Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası (AGSP) geliştirmiştir. Bu politika ile **AB, uluslararası güvenlik ve savunma konularında NATO ve ABD'den bağımsız olarak hareket etmeyi amaçlamaktadır.**

Bu politika doğrultusunda, dünyadaki kriz bölgelerinde genel asayişi ve kamu düzenini sağlamak amacıyla, bir kuvvete ihtiyaç duyulmuş ve bu ihtiyacı karşılamak üzere, Fransa'nın inisiyatifiyle AB üyesi beş ülke (*Fransa, İtalya, İspanya, Portekiz ve Hollanda*) Savunma Bakanlarının Noordwijk/Hollanda'da imzaladığı bir "Niyet Beyanı" ile **17 Eylül 2004 tarihinde Avrupa Jandarma Kuvveti (AJK) kurulmuştur.**

AJK'nın icra edilecek Barışı Destekleme ve Koruma Harekâtı (BDK) için, (800) kişilik bir kuvvetle (30) gün içerisinde kriz bölgesine intikal edebilecek bir hareket kabiliyetine sahip olması hedeflenmektedir.

2. ÜYELERİ:

Fransa, Hollanda, İtalya, İspanya, Portekiz, Romanya ve Polonya AJK'ya **tam üye**, **Türkiye, Moldova ve Ukrayna** gözlemci üye, **Litvanya** ise ortak üyedir.

3. ÜYELİK STATÜLERİ:

AJK'ya tam üyelik dışında katılım için iki tür statü öngörülmektedir;

Ortak Üye Statüsü: Jandarma kuvveti bulunmayan AB ülkeleri veya aday ülkelerini kapsamaktadır. Bu ülkeler operasyonlara katılmakla birlikte, karar alma sürecinde oy hakkı bulunmamaktadır.

Gözlemci Statüsü: Askeri statülü Jandarma kuvveti bulunan AB'ye aday ülkeleri kapsamaktadır. Gözlemcilerin karargâhta irtibat subayları bulundurmaları, operasyonlara katılmada üçüncü ülkelere nispeten öncelik sahibi olmaları ve eğitim faaliyetlerine katılmaları öngörülmektedir. Gözlemci statüsü, tam üyelik için ilk adımdır.

4. KURULUŞ YAPISI:

AJK "stratejik ve politik, operasyonel ve taktik" olmak üzere üç seviyede teşkilatlanmıştır:

a. Stratejik ve Politik Seviye:

AJK'ya ilişkin üst düzey siyasi ve stratejik kararların alınması amacıyla AJK Bakanlar Yüksek Komitesi (CIMIN) bulunmaktadır. Bakanlar Yüksek Komitesi'nde, her bir AJK üye ülkesi aşağıdakiler tarafından temsil edilmektedir:

- (1) Dışişleri Bakanı'nın üst düzey temsilcisi
- (2) Savunma Bakanı ya da İçişleri Bakanı'nın üst düzey temsilcisi
- (3) İlgili jandarma kuvvetinin Genel Komutanı ya da Genel Direktörü.

AJK'nın CIMIN Dönem Başkanlığı görevi tam üye ülkeler arasında bir yıllık sürelerle dönüşümlü olarak yapılmaktadır. **2024 yılı Dönem Başkanlığı, İspanya tarafından yürütülmüş olup, 2025 yılı Dönem Başkanlığı görevi Portekiz'e devredilmiştir.**

b. Operasyonel Seviye:

AJK çok uluslu, modüler ve planlanabilir bir karargâha sahiptir. İhtiyaç halinde güçlendirilebilen daimi karargâh AJK Komutanı tarafından yönetilmektedir. AJK Daimi Karargâhı; Komutan, Komutan Yardımcısı, Kurmay Başkanı ve Harekat, Plan ve Prensipler ile Lojistik olmak üzere üç daire başkanlığını kapsamaktadır. Komutan ve karargâhta görevli Daire Başkanlığı görevleri üye ülkeler arasında dönüşümlü olarak yürütülmektedir. Komutan ve Başkanlar, iki yıl, diğer personel üç yıl süreyle görev yapmaktadır. AJK Daimi Karargâhı operasyon planlarını hazırlamakta ve istenmesi durumunda stratejik karar sürecine katkıda bulunmaktadır. Daimi Karargâh, 23 Ocak 2006'dan itibaren İtalya'nın Vicenza şehrinde konuşlanmıştır. **AJK Komutanlığı, halihazırda Hollanda Kraliyet Mareşosesinden Albay Johannes VROEGH tarafından yürütülmektedir.**

c. Taktik Seviye:

AJK daimi bir kuvvet olarak düşünülmemektedir. Ancak, belirli bir amaca dayalı olarak, gerekli olduğu durumda, alandaki konuşlandırılmış bir Karargah da dahil olmak üzere, 30 gün içerisinde en fazla (800) jandarmayı seferber ederek bir kuvvet oluşturulabilmekte ve konuşlandırılabilir. Harekâta katılan AJK birlikleri, görevlerini yapabilmek için sivil veya askerî bir otorite emrinde çalışmaktadır. Taktik seviyede, harekât ihtiyacına göre Harekât Alayı, Uzman Personel Bölüğü ve Lojistik Destek Bölüğü teşkil edilmektedir.

5. J.GN.K.LIĞININ ÜYELİK SÜRECİ:

J.Gn.K.lığınca, 31 Mart 2006'da, AJK'ya gözlemci üye olmak üzere Dışişleri Bakanlığı kanalı ile müracaatta bulunulmuş, **13 Mayıs 2009 tarihinde Paris/Fransa'da icra edilen Bakanlar Yüksek Komitesi (CIMIN) toplantısında, J.Gn.K.lığının Avrupa Jandarma Kuvveti (AJK)'ne gözlemci statüde üyeliği kabul edilmiştir.**

Jandarma Genel Komutanlığının AJK'ne gözlemci statüde üye olmasına ilişkin iç hukukî süreç, 13 Mayıs 2010 tarihli Bakanlar Kurulu Kararının 27 Mayıs 2010 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmasıyla tamamlanmıştır.